

ANY V

NÚM. 212

BARCELONA 16 SETEMBRE 1892

CRÓNICA

EN los moments actuals, als aficionats a las noticias frescas los hi cau de gust la baba.

Aqueix senyor Colón ha mogut una saragata de cent mil rediables.

Per tot arreu se senten noves assombrosas, pensaments grans dels homes que 'ns administran y projectes de tiberis a la salut del pobre Cristófol.

Ell va descobrir la América, pero molts socis de *cuyo nombre no quiero acordarme*, han descubert

la manera de fer un *arrós*, posanthi 'ls grans y 'l amaniment 'ls qu' han de mirar com ells se 'l menjan.

No 's parla mes que de subvencions.

Qualsevol ciudatá que tingui la familia un xich numerosa no pot escaparse de que li subvencionin lo cusi, lo cunyat, lo germá ó la sogra y hasta a n' algun la senyora.

Es cosa corrent que 'l sereno, 'l vigilant ó 'l municipal del vostre barri os deturi ab demostracions d' alegría fentvos saber que al mes ximple dels seus parents l' han subvencionat pera fer qualsevol gatada, per presentarse, per exemple, a las dotze de la nit mes fosca, durant las festas, a dalt de tot del colomá de casa seva, en camisa y ab un fanalet d' anar a buscar cargols, a la má.

De moment us estranyará semblant estravagancia, pero os veyeu obligats a celebrar la idea, quan se os fa saber que 'l subvencionat será *la sombra de Colón*.

No es estrany que 'l mosso de la carboneria, digui, donantse importancia, a la vostra senyora:

«Miri, mentres duri 'l centenari s' haurán de venir a buscar lo carbó, perquè jo, l' amo y tots los carboners del pla de Barcelona, estem llogats per recorre la ciutat ab tapa-rabos, figurant la llibertat de la rassa negra.»

No m' assombraria, tampoch, que 'ls pobres que tenen lo fel sobre eixit rebessin un ofici, manifestantlos que si 's volen prestar a fer d' indios se 'ls assegurará 'l porvenir de la familia.

No vé d' un duro mes ó menos; la qüestió es presentar los tipos ab propietat.

L' activitat qu' aquí 's desperta, no pot descriureja ab tot son interés la meva ploma.

Los barbers netejan las vassinas de la porta, las penitadoras espolsan la qua de cabell que per mostra tenen penjada; los pedi-curos se fan repintar lo peu del balcó y 'ls dentistas retiran de la vista del públich las colleccions vellas de caixals y dents, peia colocar las de nova cullita.

Las familias que poden ferho fan repintar la cuyna y refer los matalassos pel cas desgraciat de que hagin de tenir forasters; y 'ls vehins de plassas, carrers y carre-róns se reuneixen en bulliciosas juntas ab lo fi d' acordar lo modo y forma ab que guarniran los seus respectius vehinats.

Y com es natural casi may s' entenen.

Qualsevol senyora Tuyas de qualsevol carrer, s' enfutisma porque no han nombrat al seu marit de la Comissió y no para fins a lograr la desavinensa dels honrats pares de familia que la componen.

La vehina que pensa contribuir a las festas del seu carrer ab una moneda de deu céntims, mou gresca y barallas, porque a davant del balcó de la senyora del ar-

calde de barri que no mes ha donat deu duros, hi han posat una *aranya* feta ab pinyols d' oliva y davant de casa seva sols un raquitich llargandaix de paper.

Las desavinensas de molts vehinats me recordan ara un quiento.

Una vegada uns quants *neguitos* ab motiu de celebrar no se qué, van determinar fer un tiberi, y van nombrar al de mes edat pera que tractés ab lo fondista de quins plats se compondría lo téch, que volian que fos abundant, y quant costaria.

Complert l' encàrrech lo *neguito* va reunir als seus companys y 'ls va dir:—Ja m' hi vist ab lo fondista y 'l dinar se compondrá dels següents plats:

—Pollastre ab arrós. ¿Us sembla bé?

—Bé:

—Badella aüfegada ¿Us sembla bé?

—Molt bé.

—Peus de porch ab naps. ¿Us sembla bé?

—Moltíssim bé

—Quatre anyells rostits. ¿Us sembla bé?

—Moltíssim re-bé.

—Postres a discreció; ¿Us sembla bé?

—Remoltíssim re-bé.

—Y pagarém dos duros per barba ¿Us sembla bé?

—¡¡¡Mil cops remoltíssim re-mall!!!

Igual passa ab los vehins de molts carrers: Mentres se tracta sols de colocar globos de tots colors, costosos archs, de donar balls al ayre libre ab reputadas orquestas, etc, etc, tots diuen «Molt bé». Pero quan se diu aquesta festa 'ns costará tant, son comptats 'ls que no exclaman: «¡Molt mal!».

Las butxacas donchs, de la major part de vehins de aquesta ciutat no es fácil que quedin escuradas per mor del centenari.

Las que per aquest motiu, segons me deya un candidat a qui han dat carpetasso, han resultat desertas y desayradas han sigut las eleccions de diputats provincials.

¡Lo ditxós Colón ha sigut la causa de la derrota de la seva candidatura!

Perque si l' haig de creure a n' ell, li va venir de dos vots lo sortir triufant, que son los que li havian promés un cansalader y un calsinayre que 's van quedar a casa seva fent banderetas de paper.

¡Jo 'ls alabo 'l gust!

No se de qué serveix ara anar a votar existint urnas tan miraculosas que s' omp' an de papeletas sense que ningú las hi hagi tiradas.

PRÍNCIP DEL CONGO.

Intima

Fumant en lo piset meu
lo cigarro de costum
vaig corre a apagá 'l meu llum
al veure claró al pis teu.
Prompte a la presencia meva
vas presentá la figura
ensenyantme t' hermosura
ab trajo d' Adan y Eva.
Al contemplar tal escena,
y sent día calorós
vareig posarme nerviós
y... sort que hi vaig posá esmena.

Per lo tant, guapa nineta,
si no vols terme patir,
quan te vagis a dormir
tanca bé la finestreta.

J. MIRALLES.

La Truchs y la Estripa-gorros

NOVELA ERÓTICA-POSITIVISTA

Sapiguda per los "baixos" y aplaudida per los "alts"

ACABAMENT DEL CAPITUL VI

Estich cert que 'l lector espera ab ansia que sense embuts li conti, que va veure lo imbecil don Magi, que mut y estátich quedá al peu de la porta fet un ensa.

Encara que m' esposo á una denuncia, per ser l' assumpto mes picant que l' pebre, sens fer cás de fanáticas censuras vaig á descriure punt per punt la escena.

Las dugas *ninfas* y aquell *terne xato* y un altre company seu, *socio de l' estra*, despullats de camisa y de vergonya al bell mitj del *Saló equilibris* feyan, igualment que 'ls xicóts, que al carrer jugan á *parar y saltar*, ab tota regla,

quan saltar á los mascles pertocava *paravan* rient com bojas las famellas,

A la vista del émulo dei *rey Xinga* aumentaren las riallas y la gresca y per tot Deu vos guard' de una trompada lo feren caure rodolant per terra, y alli, sense escoltar del vell erótic plors, odols y gemechs, reclams y queixas, li clavaren tots quatre una tunyina que 'l deixaren treyent un pam de llengua;

Y creyentlo mitx mort, com trasto inútil lo tancaren á dins la carbonera porque 'ls escarabats que á dins hi havían celebressin ab ell, tiberi y festa.

CAPITUL VII Y ÚLTIM

Saqueig.—Una vehina curiosa.—La justicia.—Don Magi parla.—En la ratera.—Epilech.

I
A l' endemá demati las *payas* y 'ls dos *matons* —que per no ser de *Pedrabes* á ningú no feyan goig— llogant quatre conductoras y á demés tres carretons netejaren tant lo pis que no hi deixaren ni pois, y olvidant á don Magi tancat en lo quarto fosch d' aquell barri aristocratic tocaren depressa 'l dos.

Serian las deu tocadas que uua vehina d' enfront, acostumada á passar tot lo día en lo balcó, olvidantse de la tasca per cuydarse de tothom, —feyna molt mes carregada y mes fora de rahó—

Notá que del pis sortian uns llastimosos grinyols que sent humans pareixia que degollessin un porch, curiosa y estamordida, corregué sens dilació á donar lo crit de alarma per los vehins del entorn.

No havia passat mitj' hora que un parell de polissòns, tres municipals, l' arcalde y á demés un inspector obrint d' aquell pis la porta trobaren, malmés del tot al *beato tasta olletas*

alli ahont desan lo carbó, pero com que 'l pobre Llátzer no podia del trastorn dir ni una paraula clara qu' espliqués lo qu' era alló, á la casa de socorro buscant á son mal consol á dintre d' una llitera lo portaren entre dos.

Alli dantli *anti-espasmódichs* y *reactius* de los mes forts, lograren que denunciés entre sospirs y singlots á las dugas *suripantas* y també á los dos *sayons* que tant cruelment l' assotaren sens ser éli un redemptor, callant, jo ho crech, per supuesto, las sevas baixas passions causa principal y única de tant serio tripijoch, puig 'l qui ha nascut hipócrita fins en l' hora de la mort, per disculpar sos defectes busca taras á tothom.

II

Com que *don Magi Saurí* tenia moltes pessetas avants de sinar lo día caigueren en la ratera *la Truchs y la Estripa-gorros* y los dos consabuts *ternes* fil's de l' *Ampa* y *sacerdots* de *Caco*, l' Deu dels *mossegas*. Amarrats colze per colze los portaren á la *trena*

*estari*bel ó presó per primera providencia, advertint que las minyonas feren lo cami tant frescas com si anessin á sarau y no á un lloch de penitencia, y es, que ellas s' afiguravan que 'ls diners y la guapesa, en tot temps y en totas parts los grillons mes replats trencan.

Tan punt sapigué la Laya que sa filla estava presa, vá morir de vergonya sent com era tant fatxada, y la mare de la *Truchs* volguent ofegar sas penas se begué en las *Carolinas* i quatre porróns de barrejal

EPILECH

Ja siguin pobres ó ricas las noyas que son bonicas troban sempre protecció *La Truchs y la Estripa-gorros* á mes de rebre socorros sortiren de la presó.

Y avuy altre cop rumbejan y per tot arreu passejan com si res hagués estat, y com la fam se 'ls desperta, qui las trobi, vaigi alerta si no vol sortí enganyat.

FINIS.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

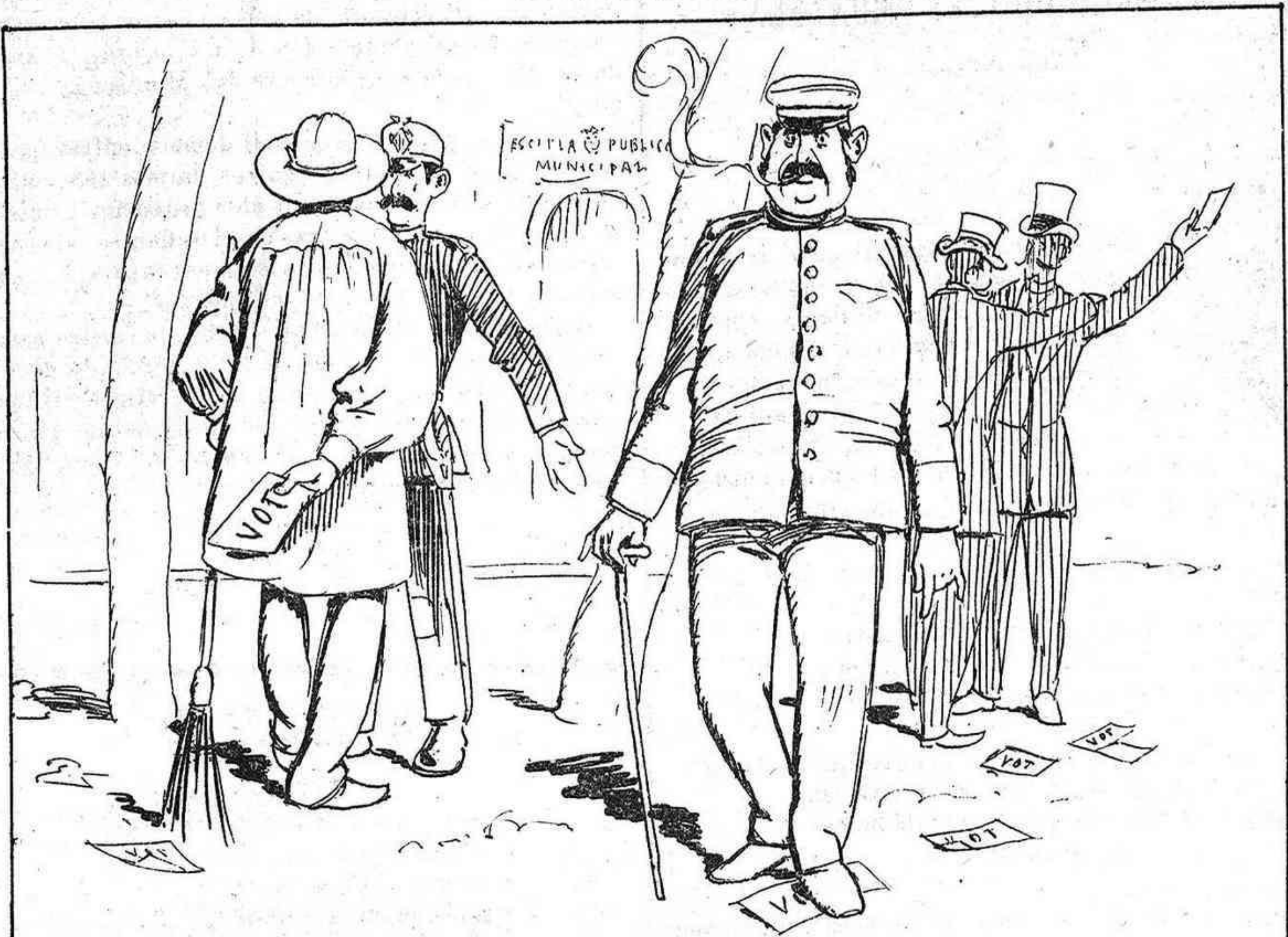
CAMBIS DE DOMICILI

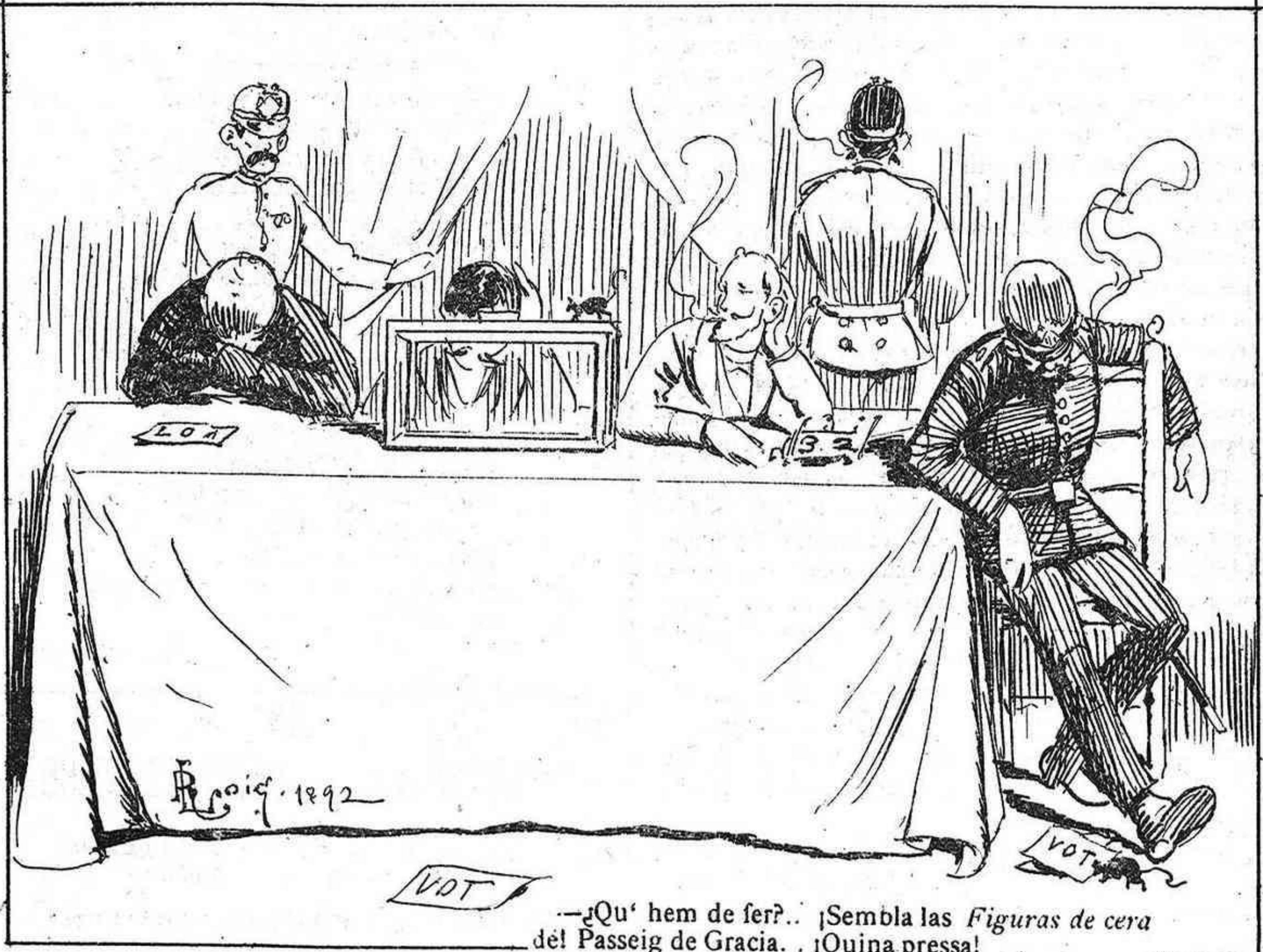
—¿Ay, ay,... vosté no es 'l qu' estava dalt de la font de la Plassa del Teatro?

—Si..... ara guardo las fieras del Parque..... aquest Ajuntament no respecta ni las estátuas.

LA TOMASA
ELECCIONS

—¡Vots ray!... tants com ne vulgan.

—¿Qu' hem de fer?.. ¡Sembla las Figuras de cera del Passeig de Gracia.. ¡Quina pressa!

UNA EXCURSIÓ AL MONTSENY

IV

ARRIVATS, com deya, al *pich* de Matagalls, al bell dessota de la fantàstica creu esberlada pe 'l llamp, contemplarem per espay de 15 minuts aquell panorama sens' límits: la perspectiva es maravellosa, sublime. L' home allí dalt s' encanta; se sent un benestar inefable, una sensació d' orgull, com si l' excursionista se considerés rey de la Naturalesa; desde allí dalt tot es petit...

Ja en altra ocasió y en aquest mateix lloch ho diguérem:

“Qui ambicioni 'l domini de la patria;
qui intenti tindre als peus tot lo país;
qui gosi contemplant al mon ben *nano*,
que puji aquí...”

Y un cop aquí dalt siga, donchs, que 'l clavin lo mateix que un Sant Crist en eixa creu; que lloch més apropósit per tals homes no 'l trobaréu.”

Desde 'l cim del Montseny rés fá nosa pera poguer esplayar la vista en totas direccions. Jo crech que 's domina Catalunya tota; sino que de tant que 's veu, no 's veu res, per mes que sembli una aberració. La vista no troba punt fixo ahont posarse, motivant cert afadigament que no permet estendre la mirada, ni ab ajuda de *vidres de multiplicar*, per tot arrèu y per tot lo temps necessari á ferse càrrech de lo que 's descubreix. La contemplació de tants pobles, masias, boscos, rius, carreteras, monts y valls dintre un paisatge indefinit, sense la apreciació de distancias que quedan esborradas per un efecte óptich sorprendent, es rahó que l' esprit quedi confós y aturdit; que la imaginació 's perdi: aixó féu que no permanéixéssim en Matagalls lo temps que teniam designat.

Presos *apuntes*, várem continuar la excursió dirigintnos á Sant Marsal, baixant sempre; es lo camí pitjor d' aquesta deserta montanya. Internantnos per faigedas espessas y trepitjant caminals farcits de rochs, pedras, retblums y matacans, várem passar, *rodolant*, pe 'l *Coll del home mort*, aturantnos en la font de *Coll Pragon*, qu' es un siti deliciosíssim rodejat de corpulents faigs que ab prou feyna deixan penetrar los raigs del sol per entremitj de son atapahit brancatge, y enfront, al fons d' un barranch, s' hi ovira un apinyat falguera ab sos regalims de rosada, d' aspecte verge y altament poétich simulant un dels encantats paradisos descrits per los immortals poetas de la antiga Grecia. La vegetació salvatge en las fondaladas del Montseny es riquíssima, mercés á la abundó d' aygua cristallina que brolla en totas parts.

Seguint las petjadas del guía, (ó sino, pobrets de nosaltres) trobarem *Coll Sasportadoras*, *Plá Salandria*, y *Plá del Parany*: entre aquets dos *plans*, en *Ton* vá mostrarnos á la dreita del camí lo faig més vell y gros que ha quedat en aquell paratje perdut y abandonat;

un faig que mideix sa soca 25 pams de rogalia. Anys endarrera se 'n trobavan de més colossals; sino que las freqüents talladas que 's fan de dits arbres menassan deixar tan pelats los abismes del Montseny, com sos cimals.

Á las 10 y quart d' aquell dematí entrávam á la ermita de Sant Marsal, qu' es la mes arreconada y pobre. Está situada entre 'ls dos gegantins monts que en un y altre costat s' aixecan desafiantse ab alsaria. Aquí 'ls horisonts quedan enterament tapats, tot y sent encare á una elevació de 2.000 metros.

Esperant la hora de dinar, establiem nostre campament al voltant de la *Font de Sant Marsal*, á cent passas de la ermita, descansant de las fatigas del viatge, comunicantnos impressions, contant quèntos y esquivant moscas d' ase, disposats en cas d' algun contratemps á fer vida de Robinson.

J. BARBANY.

Sant Marsal (Montseny) Agost, 1892.

(Seguirá).

OFERTA

Per l' amor de Deu senyora
Vosté anyora al seu marit
Y de dia. com de nit
Desaforadament plora.
Y aixó jo, senyora meva,
La vritat, no puch sufrirho
Y mirantla, fins suspiro
Vejent la migranya seva.
Es llástima que vosté
Anyorant tant son espós
Ab los seus continuos plors
'S fassi los ulls malbé.
Aixó, jo, no ho puch sufrir
Y estich dispost desseguida
A sacrificar... ma vida
Per sos gemechs no sentir
Tot lo que vulga demanim;
De mi, 'l que vulga, exigeixi;
Pero, ¡per Deu! no pateixi...
Y sense recansa, mánim.
Créguim, no 's pari per ré;
No sigui ja mes tossuda
Puig estigui convensuda
Qu' ab molt zel jo cumpliré...
Encar que 'm fassi fe 'l llit...
Mani, mani sens desfici;
Si vol, fará 'l sacrifici
De servirli de... marit.

AMADEO

FOTOGRAFÍAS INTERESANTES

CATÁLOGO 50 céntimos
en sellos de correo

The Publishing Office = AMSTERDAM.

GALERIA DE CELEBRITATS

Ab aquest títol y ab tamanyo propi pera ferne un àlbum especial, s' ha publicat una escullida col·lecció de personalitats artístiques en la que hi constan, entre altres, las senyoras Duse, Borghi-Mamo, Tetrassini, D' Arkel, Mendoza Tenorio, Franceschini, Rossi, Massanés de González, Alverá, Martinez (Joana), García (Fabiana), Martinez (Conxa), Romero, Campos, Folgado, Alba (Leocadia), etc., etc. y los Srs. Rey Amadeo, Vallés y Ribot, Salmerón, Monturiol, Mancinelli (Ll.), Mascheroni, Tintorer, Sarasate, Calvet (Damas), Bofarull, Soler (Pitarra), Balaguer, Gayarre, Labán, Uetam, García Parreño, Valero, Romea, Mario, Vico, Calvo (Ricardo), García (Domingo), Riutort, Fontova, Lorenzale, Novas, Planas, Galofre, Rosell, Bonaplata, Goula, Edison, Giró, Pereda, etc., etc.

A pesar del esmero ab que aquets retratos han sigut presentats é impresos sobre paper-cartulina, lo preu de cada exemplar es solé de

10 CÉNTIMS

Pera los senyors col·leccionistas tenim reservats un reduhit número de col·leccions, sens augment de preu.

EN GUBA

Desenganyát ja per fi
de donas blancas ó rossas,
an que sigan bonas mossas,
per negras vaig decidí.

Una jo 'n vaig escullí
que molt bona 'm va semblar,
y després de festejar
tot lo temps qu' es necessari,
davant d' un altá 'l vicari
un dematí 'ns vá casar.

Junt ab ella alegrement
feya molt temps que vivia
y cap dupte jo tenia
desde 'l jorn del casament.

Mes, per fi vingué 'l moment
que vá dar-me un infantó,
y aquell ser que 'm creya jo
que mulatet sortiria
ó tan blanch com jo seria
ifou mes negre que 'l carbó!

Aixó 'm proba, car lector,
que ab gent que portí faldilla
an que siga de color,
l' honra d' un sempre *perilla*.

M. GARDÓ FERRER

Hem rebut una carta que publiquem á continuació:

Sr. Director de LA TOMASA

Molt Sr. meu:

SEMBLA impossible que periodistas com son vostés, que per necessitat han de tenir, sino talent, sá criteri, s' estranyin de cosas que per lo naturals cauhen per la seva base, com va dir un meu company de Consistori en un discurs, al menos catorze vegadas.

Y donchs, ¿qué s' han cregut? Que tenim d' anar á sessions, formar part de comissions, tenir juntas y altres mals de caps, solsament pera darlosi gust á vostés?

¿Que s' han pensat que no tenim rés mes que fer qu' anar per las tabernas á tastar vins y á multar in-

dustrials, solsament perque no 'ls adulterin los aliments.. ni que 's pensan qu' hem vingut á la *Casa gran* tan sols al servey de vostés?

Si s' ho han cregut, van molt errats, pero molt, de comptes.

Jo, quan vaig pretendre sentarme á las cadiras del Saló de Cent, naturalment que va è perque hi vaig veure negoci. ¿Que hi ha ningú que vulga trevallar de franch? ¿Que hi trevalla vosté?

Al veure que jo y altres concejals corriam d' una part á l' altra pera assegurar la nostra elecció, que á mí particularment va costarme un grapat de duros de fonda per obsequiar als de la mesa, ¿no 's va ocorre á cap de vostés qu' alló m' ho havia de cobrar d' un modo ú altre?

¡Ja 'n son de tontos!

Y després... ¿Qué tants escarafalls are ab nosaltres?... Quants y quants ex-concejals corren per Barcelona que van grassos desde que varen ser pares del poble y ningú 's fica ab ells.

¡Oh! y ab lo del Marqués d' Ayerbe... Tantas indirectas! Parlin clar; veyám si 's hi farém mossegar la llengua.

Y després... Si lo Sr. Marqués hagués volgut regalarnos deu ni vint mils duros á cada hú, qué 'ls fá á vostés? Procurin per casa seva que molts de vostés prou feyna hi deuen tenir.

Pot ser sí que ara, vgr. jo, que ab aixó del Centenari m' haig de cuydar d' alguna cosa..... Donchs ¿qui volen que se 'n cuydi? ¿Lo negre de la Ribas? Donchs, com deya, ara que no sé lo que 'm tocará á fer, pero que tindré de caminar molt y no parar á casa may, haig de despreciar algún *as* que 'm toqui?

Heme, tréguinsho del cap, ey, al menos jo faré per lo que 'm trobi..

Ara l' han pegada que no entra sal... esperintse ja 'n farém portá de Cardona... ¡Qué bestias!

Ja veurán... ¿Volen concejals modelos? Ja 'ls diré com han de ferho; no volentne cap de las candidaturas que 'ls presentin; d' aquesta manera, sentne á qui no 'n vulga ser, y may á pelagats com jo que no tenim sobre *qué caure morts* y necessariament hem de buscar las béssas pera la familia, ey. . *honradament*.

Si aixó de: *Sigas dos anys regidó y riute de la professó*, ja es vell; no sé perque ara tothom l' ha pegada ab nosaltres... Diuhen que callém y fem la nostra.... naturalment. ¿Qui 'ns diu que 'ns trobarém en cap mes... que no aguantém l' alé.... Vaja, creguim que ja poden xiular que lo qu' es jo no vull pas beure.

Hi ha periódich que diu si algú de nosaltres s' ha fet casas quan un any abans no teniam de qué menjar... Donchs ¿per qué 'ns nombravan? ¿No ho ha fet aquest sufragi tan cacarejat per tots vostés?

Donchs qué volen?

A vostés los agradaría qu' algún día lo poble assaltés la Casa Gran y 'ns tirés pel balcó... Uy, uy... uy... *del dicho al hecho hay mucho trecho*.

Tothom mira qui ho farà.

No estém en temps del General Bassa.

Ya pasó aquel tiempo.

Y nada... 'ns han de tragar lo temps reglamentari, y si 'ls hi cou, s' hi posan fullas y si es enveja, que tot pot ser, 's fan proclamar vostés un' altra vegada, que en l' *Habana todavía hi quedan Lolás*.

Y llestos.

UN CONCEJAL D' AVUY.

—L' havia presa per la senyora...

—Qu' esperaré al senyó?
—Del senyó me 'n cuydo jo.

—¿Tres horas per anar á la plassa?
—Jo 'n coneix que n' hi están quatre.

—¡Voyll... ¡Aixi os reventessiu!

—¡Mía que cargarme así... hoy reviento al muñeco!

—Ja te la veig. ¿Vols que l' agafi?
—Vagi que pot venir la senyora.

—No 's trova treball en lloch!

R.R. 019
1872

NOSTRE RETRATO

‘Ns honrem avuy ab lo del eminent artista dramátich Sr. Ermete Novelli que ab tant art com talent es un digne continuador de las glorias adquiridas en la escena italiana per los eximis artistas Rossi, Salvini y Mayeroni y en la espanyola per los no menos notables Romea, Valero, Vico y Calvo.

Teatros

PRINCIPAL

Pera lo 23 del present s' anuncia la inauguració de la temporada y *debut* de las reformas introduhidas en lo teatro.

La companyia que actuará será la dramática espanyola que dirigeixen los Srs. Calvo y Gimenez, la que donadas las simpatías que conta en nostra capital aixís com també lo módich dels preus, creyém serán fructífers los resultats de taquilla y honrosa de gloria.

CIRCO BARCELONÉS

Lo dissapte de la present setmana es lo dia destinat pera de nou donar fé de vida aquest elegantíssim teatro, havent-se rebatejat ab lo nom de *Teatro de la Ópera* á causa de se aquest l' espectáculo que 's tracta de explotarhi.

La obra de *debut* será lo *Cristobal Colon* del mestre Careta y Vidal haventse fet considerables gastos pera presentar aquesta ópera ab tot lo degut aparato.

Ab la companyia contractada hi figura lo reputat tenor Sr. Angioletti; los demás artistas resultan poch acreditats ó completament desconeguts.

Ab gust veurém que l' éxit del *Colon* lírich, coroni los esforços pecuniaris y que lo Sr. Careta y Vidal ab son *spartito* logri en aquesta capital sentar plassa de eminent mestre.

NOVEDATS

Que la ópera económica s' ha aclimatat en aquest teatro res ho demostra tant com lo que fins ha lograt desenterrar lo afalagador quadro de *Quedan despachadas todas las localidades*, contant casi per éxits totes quantas obras se representan.

En *Gli Ugonotti* foren molt aplaudits las Sras. Gay y Fabregas y Srs. Callioni, Mestres y Gil-Rey encarregats respectivament dels personatjes «Valentina», «Urbano», «Raul», «Nevers» y «Marcelo». En la funció de diumenge á la tarde se despedí l' agraciada contract Srta. Fabregas, per tenir ja de temps acceptada contracta pera lo nou teatro Campoamor de Oviedo. Celebrarém que sigui prompte la tornada.

També las representacions de *L' Africana* han donat motiu á que fossen molt aplaudits la Sra. Ferni, aixís com també l' infatigable Sr. Mestres que en la difícil part de «Nelusko» doná probas de sos extraordinaris adelantos, principalment en l' *Alerta marinai* del tercer acte y en la escena del jurament, del quart. De lo Sr. Bugatto sols hem de dir que estigué á la altura de sa reputació, vejentse obligat á repetir la célebre *romanza* del quart acte ¡*Oh paradiso!* Los coros notablement aumentats y l' orquesta hábilment dirigida per lo Sr. Goula (fill) logran arrodonar lo conjunt.

Sembla que á causa de algunas exigencias intempestivas promogudas per alguns artistas, la empresa s' ha vist obligada á rescindir la contracta ab alguns d' ells, havent contractat en substitució, al tenor Sr. Brotat y tiple lleugera senyora Vendrell, que á jutjar per los elogis que li hem vist tributats en la prempsa de provincias, se tracta d' una nova estrella de l' art. Celebrarém que nostre públich aseveri ab oi fello la reputació de que vé precedida.

Ab la *Lucrecia Borgia* debutaren lo tenor Sr. Brotat que á pesar de sa poca veu, sortí molt ayrós de la part de «Genaro», ja que ab art sapigué apelá al recurs de la mitja veu y algún *falsete* quan observava ser massa aguda la nota que havia d' atacar. La nova *romanza* anyadida del mestre Astilio Bruscheti, titulada: *Oh quante valte al placido* s' adapta perfectament á sas facultats per lo que siguié molt aplaudit fins que accedí á la repetició.

La contract Srta. Juliá lográ una semi-ovació en lo brindis del quart acte, vejentse obligada per los aplausos unánims á repetirlo. Llástima que lo que ha guanyat en la part lírica no corrin parellas ab la mímica, puig que de reunir las dos qualitats, ocuparía un lloch distingidíssim en la ópera italiana.

Pera ahir estava anunciat lo debut de la nova diva senyora reta Vendrell, que á causa de la premura del temps 'ns impossibilita parlarne, reservantnosho pera 'l número próxim.

ROMEA

Ja s'ha donat principi als ensajos de obras novas ab motiu de inaugurarse la temporada d' hivern en lo próxim dia 23.

La companyia anunciada está composta de lo mes granat que hi ha en nostre teatro regional, figuranthi entre altres reputats actors las Sras. Clemente, Parreño y Monner y los Srs. Bonaplata, Capdevila, Goula, Soler y Fuentes.

Inútil creyém dir que preveyém un éxit á la temporada 1892-93 contantse ab tants notabilíssims elements, además de j extens repertori de obras novas que posseheix la Empresa, degudas á las plomas mes reputadas de Catalunya.

CATALUNYA

L' eminent Novelli en la passada setmana, ha representat obras tan conegudas com *Otello* en la que durant los quatre primers actes fou objecte en la concurrencia de ánimas y discutidas controversias sobre son talent, no logrant la unanimat de parers fins en las escenas finals que estigua sublim provocant delirant entusiasme.

Lo *Lluis XI* que 'ns dongué en lo dissapte y diumenge últims fou sens dupte la obra que mes ab justicia ha lograt solidar sa reputació en la present temporada, ja que lo personatge del protagonista s' encarna ab sas facultats, per lo que se veje continuament aplaudit logrant en l' últim acte una colossal ovació.

En la funció de *grazzia* que tingué lloch en lo passat dimars además d' un ple fenomenal alcansá una ovació de imperdurable memoria al finalisar lo monólech ¡*Semplicità!* que ja es sebut recitá d' un modo notabilíssim.

Son diariament aplaudits, ab justicia, en los juguets finals además del excelent actor cómich senyor Leighb sa agraciada senyora que te la doble ventaja de ser una *imperial jembra* y una notabilíssima actriu cómica de refinat gust artístich.

CIRCO ESPANYOL (modelo)

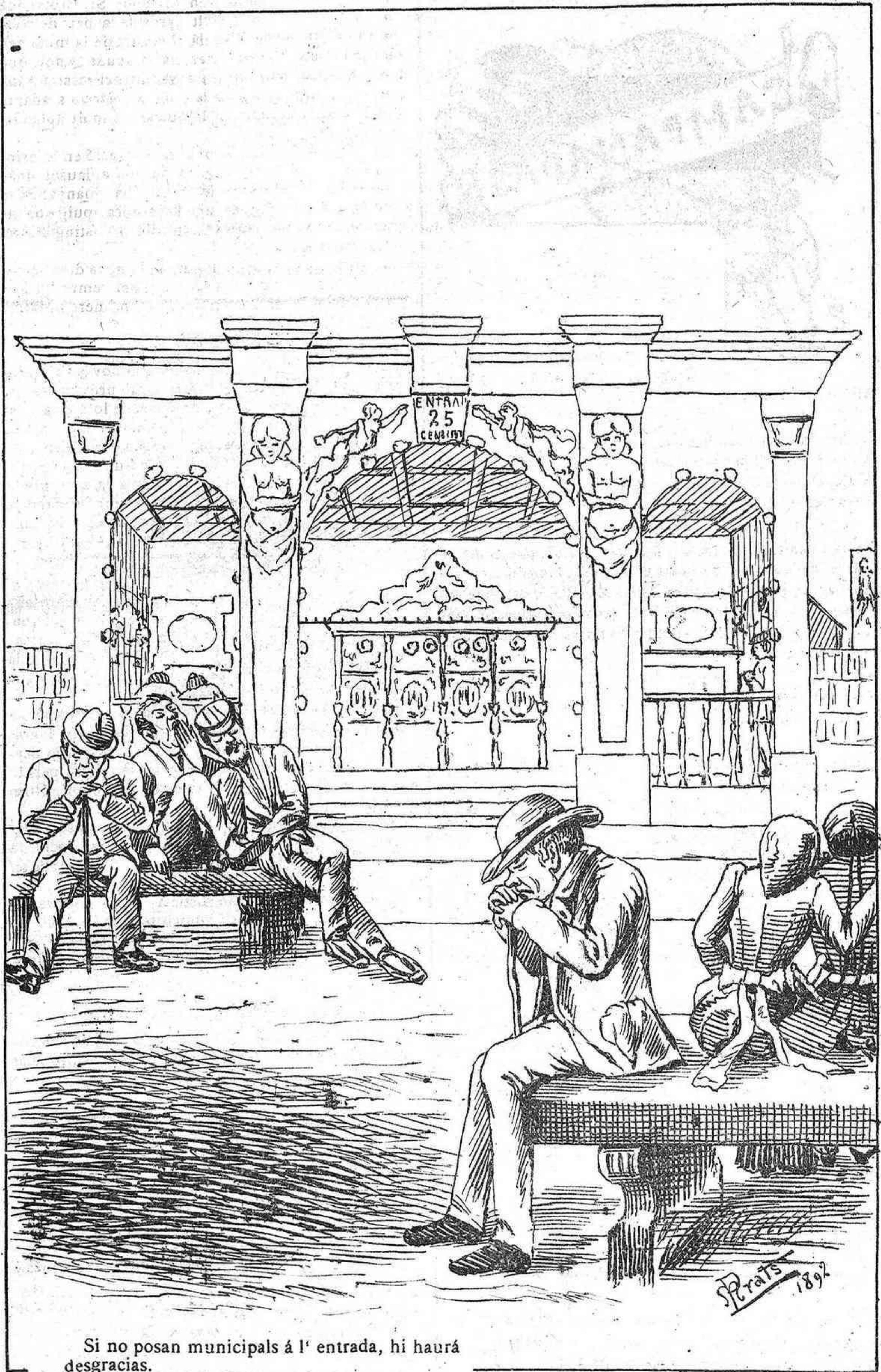
Un dels números que ha donat ocasió á lograr concurrencia ha sigut inductablemente l' ajust de los esgrimistas espanyols que dirigits per lo senyor Calatayud executan sos jochs ab notable llimpiesa.

Com á fi de festa, actualment se representa una pantomima titulada: *Pujol el guerrillero* que igual podria titularse *La cuadrilla de los tocinos* ja que son segon quadro mes que episodis de «la guerra de la Independencia» com portia de sobre nom, es una continuat de escenas xavacanas y de molt mal gust, repugnantas per lo tant á las personas d' un xich de carácter social.

Ab gust veuriam que lo Sr. Savary, autor de la pantomima, la treyes del repertori y per lo successiu se dediqués á altre género que á mes de reportarli honra, farà que 's vegé aplaudit, ja que en varias obras ha demostrat ser un bon artista mímich.

UN CÓMICH RETIRAT.

FIGURAS DE CERA

Si no posan municipals á l' entrada, hi haurá desgracias.

Dimars varem llegir en *El Diluvio* un.... comunicat de un tal Vicens Caballería de S. Martí de Provensals.

Pero, senyor, ¿qu' aquest Caballería no tenia un amich á qui encarregar la confecció del... remitiu?

Alló no es remitiu; es un *ajiacó* americá.

Lo Sr. Salisachs sembla que ha fugit de la *quema*.

Ab lo Sr. Bofill ja suman dos.

Aixís, aixís, garbellar, que veurém lo que queda.

Separém el trigo de la cizaña.

En la acreditada farmacia que lo Dr. Ráfols posseheix en lo carrer de la Cera s' ha obert una clínica gratuita pera las classes necessitadas. Dita clínica está á la altura dels adelantos moderns y vá á cárrech de dos coneguts doctors en medicina y cirugia d' aquesta ciutat. Las horas de visita son de 10 á 1 al demati y de 7 á 9 de la nit.

Felicitém al Dr. Rafols per la seva obra filantrópica. no duptant que será acullida ab satisfacció per las classes poch privilegiadas de la sort.

Galantment invitats per la societat Cervantes del Poble Nou, assistirem á la funció que va donarse en lo local d' aquella, lo diumenge últim, composta de *Batalla de Reynas* y *Chateau Margaux*.

Tant lo Sr. Llonch director del quadro dramatic, y senyoras Antiga y Llonch com los Srs. Alvarez (fili) Sarto Comas y Casanovas estigueren acertadassims en sos respectius papers sent notablement secundats per las demés parts de la companyia.

En la sarsuela molt bé la Srta. Vila y Srs. Llonch *petit* y y Alvarez *gran*.

¡Nostra felicitació á tots!

Qué tal? Ahont ha anat á parar la verja de la secció zoológica?...

No ho varem dir que si l' ajuntament s' ho havia posat al cap hauria de posarsho als peus?

Ara diuen que no ho *feyan expresament*.

Esperinse, qu' d' altres n' haurán de fer de papers ridiculs.

Lo Sr. Nocedal 's queixa del personal de Sanitat per la conducta observada ab ell y la seva familia al atravesar la frontera.

S' haguessin disfressat de gallinas italianas...

Le Temps fa corre que lo cólera fa estragos aqui á Barcelona, Sevilla, Valencia y altrás poblacions d' Espanya.

Pobra gent!... Be son prou fàcils de contentar.

Mentres tant, nosaltres fumém y ells... escupen.

¡Eureka!... La *Trasatlántica* ha pagat, quan ja los interessats ni s' enrecordavan, las gratificacions á las dependencias de la casa.

Ara no mes falta que s' aixequi la prohibició venda de setmanaris en las estaciones y lo Marqués quedará com un home. Y no dirém ni que son pare hagués sigut un *demócrata* dependent de la Isla de Cuba.

En la fotografia del acreditat fotógrafo Sr. Ferrepiere, carrer de Pelayo, 10 n' está de manifest un retrato busto de gran tamanyo del celebrat escultor Sr. Campeny que res deixa que desitjar.

Es alló que se 'n diu: de punta!

Segueix la prohibició de venda de setmanaris en las estaciones de ferro-carrils, per lo que los passatjers que vulgan distreure en lo viatge de las incomoditats que 'ls ocasioni lo mal estat del material ferroviari, s' han de provehir en los kioskos y punts de venda pròxims á la estació; del contrari tindrán qu' agafar la publicació-adormidera: *La Velada*, favorita per lo marqués de *nuevo cuño*.

Un periódich diu que l' Ajuntament actual es tan dolent que no hi ha recort d' altre igual.

¡Y visca lo sufragi!

Y los electors sébas.

Sembla qu' alguns renaixensos tractan de que 'n *Novelli* posi en escena la seva comedia afillada *Mar y Cel*.

Despres de 'n Bretón 'n *Novelli*.

Y are qué?... Platillo ab prunas?

Una *Menegilda* va desertá de casa lo seu amo enduent sen 12.000 duros.

Aquesta si que no va necessitar *fielato*.

¡Ahont se fa la casa?

Lo Gobernador de Salamanca ha fet tancá un teatro d' aquella histórica ciutat per haverli negat la empresa tres localitats pera la secretaria d' aquell govern.

No 's deya pas *Salvat* l' empresari?

Ara que tot s' ha d' adornar pera las festas del centenari que no fora possible cambiar aquella *barraca de gos* que serveix pera lo guarda consums del Paseig de Gracia, cantó carrer d' Aragó.

Dihem aixó porque es indigne de la nostra ciutat un *adefesio* semblant en lo passeig mes luxós del Ensanche.

Al mateix temps 's podria cambiar lo trencat y asquerós poste que senyala lo tránzit al costat de dita barraca.

La setmana passada un carro carregat de pedra va pujar sobre l'acera del carrer de Ronda de la Universitat cantó a la plassa d'aquest nom, fent caure lo fanal de gas que va estrellarse en terra.

Alló de que may se troban municipals en los llochs d'ocurrencias, no va poder dirse, pues á poch va passarne un montat en lo tranvía, y al cap d'un quart un altre á peu passant molt tranquil de llarch.

Y lo fanal seguint... per terra.

VENDAS

Bofetadas H pera buróts graponers, las donan en lo Fielato de la Creu Cuberta á preus molt enrahonats.

SECCIÓ METEOROLÓGICA

Lo sábi astrónomo *Rapabarrós* anuncia un ciclón terrible que surtint proxima met del Centro de Barcelona passarà per la Plassa de Sant Jaume, en hont descargará uns trons que farán tremolar, descargant després en lo Parque per sobre la secció Zoológica en hont farà estragos, especialment en la barrera ó cerca que s'acaba de construir per los Srs. Coll y Falqués.

VIGIA de «LA TOMASA»

Moviments d'embarcacions en lo dia d'avuy.

ENTRADAS

De las pedreras de Montjuich, en tres minuts la corbeta *Cara groixuda* capitá Casagran á la consignació de quatre propietaris nous del Ensanche que fa un any no tenian en donde caerse muertos.

Está fent esforços pera guanyar aquest port la fragata *Cólera Morbo* ajudada per los gallinayres.

Lo escampavias *Diluvio* es l'encarregat de destorbarli la entrada.

SORTIDAS

Busca l'horizont la corbeta *Palinodia* capitá Coll y Falcas ab cargament de cercas y barracas-taquillas.

A la bandera de matrícula hi porta un mico pintat dels de la colecció zoológica.

Despatxada pera Xauxa va dant bordadas frente lo cementiri del O. E. la fragata *Calvo-Vico* ab tendencia á anarsen á las rocas.

Lo vapor *Eldorado* capitá Sr. Salvat s'aguanta á la capa devant de la farola sense adelantá camí.

Lo cargament de porchs hi ha por que se li tornin trujas, abans de rendir viatge.

QUEDAN A LA VISTA

Entre mar y cel, fragata *Teatro Castellá*, capitá Calvo, en lastre.

Lo cargament fresch l'enviarán pel correu.

Entre lo passatje hi ve D.ª Judith de Welp convaléscenta d'una xiulada, D. Alvaro y altres que de tan coneguts ja ni los saludém.

Al Oeste queda en demanda de port la goleta *Consistori* capitá Porch-Fart ab cargament de cotó per las roellas y caretas de ferro colat.

A M. M.

¡Qué t' estimo ma estimada!
Ets l'amiga del meu cor;
sempre esperó la vesprada
per mirarme en ta mirada
y per dirte mon amor,

Siga nit ó siga día
veig ta imatge al entorn meu,
ets tu sola m'alegría,
per tu tot ho donaría
ets per mi ma fe y mon Deu.

Passo benhauradas horas
de pler y felicitat
¡qué bellas y encisadoras!
y també ¡qué voladoras!
las que passo á ton costat.

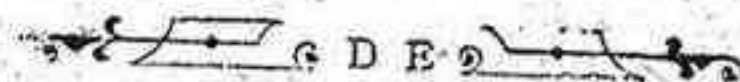
Venen raudals de poesia
qu'endolsan mon esperit
deixondint l'aníma mía,
sent á ton costat María,
ab ditxa y goig infinit.

Y ta boca sonrosada
quan me dona un bes d'amor
orna ma ilusió daurada
ab flor encoloraynada
que perfuma lo meu cor.

Y á cambi d'aixó, voldria
darte 'l que no te ningú:
tan sols te dono María
un cor hont lo mal no hi nía
y que bat tan sols per tú.

LISANDRO.

LITOGRAFIA BARCELONESA

Ribera y Estany

5, Sant Ramón, 5. = Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de impressions desde las mes senzillas á las mes lujosas, ab sorprendenta rapidés y preus inverossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior,

Sobres comercials ab la impressió que 's desitji.

Gran assortit de cromos de totas classes, propis per' anuncis industrials, programas de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.

CÓLERA PATERNAL VÍRGULA

❖ Pasta LO SABRE ❖

Ab aquesta pasta sense rival, se netejan á la perfecció los objectes d' or, plata, coure, llautó, los miralls y lo vidre.

Preu de cada pastilla: 30 céntims de pesseta.

DEPOSIT: Alegria, n.º 1, 1.º, SANT GERVASI.

Punts de venta: Carrer de la Unió, 2, tenda del Sr. Ximeno, BARCELONA.

Kiósco de Margarit, davant la fàbrica Juncosa, GRACIA.

SECCIÓ DE TRENCA - CLOSCAS

LOGOGRIFO NUMÉRICH	GEROGLIFICH	LA TOMASA
1 2 3 4 5 6 7—Nom de dona. 7 1 4 5 4 2— » » » 2 6 7 5 2— » » » 5 4 5 2— » » » 5 7 2— » » » 5 2—Nota musical. 1—Consonant. 1 4—Nota musical. 6 4 3—Part del cos. 1 4 6 2—Objecte de sastre. 6 2 1 4 2—Nom d' home. 5 5 7 4 6 2—Ciutat espanyola. 3 2 5 5 2 6 2—Apellido catalá.	IO XXS =200 Y CC =VV20S LL. GUIZÁN GRAHIT. <hr/> SOLUCIONS À LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR Rombo.— <div style="text-align: center;"> M M a r M a r c e l a R i e r a A l a A </div> Xarada.—Tu la. Intrínquilis.—Paca—Aca—Ca—A.	PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI Preus de suscripció: <hr/> Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 pta Cuba y Puerto Rico id. 2 " " Extranger id. 2'50 " " Número corrent. 0'10 " " " atrassat. 0'20 " " NOTA—Tota reclamació podrá dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5. LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY. <hr/> Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barña

VIÑAS.